

Kohtuasi C-408/06

Landesanstalt für Landwirtschaft

versus

Franz Götz

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Bundesfinanzhof (Saksamaa))

Kuues käibemaksudirektiiv – Majandustegevus – Maksukohustuslased – Avalik-õiguslikud organisatsioonid – Piimakvootide müügipunkt – Põllumajanduse sekkumisametite ja oma töötajate kaupluste tehingud – Oluline konkurentsi moonutamine – Geograafiline turg

Kohtuotsuse kokkuvõte

1. *Maksusätted – Õigusaktide ühtlustamine – Käibemaks – Ühine käibemaksusüsteem – Majandustegevus kuuenda direktiivi artikli 4 tähenduses*

(Nõukogu direktiiv 77/388, artikkel 4)

2. *Maksusätted – Õigusaktide ühtlustamine – Käibemaks – Ühine käibemaksusüsteem – Maksukohustuslased*

(Nõukogu direktiiv 77/388, artikli 4 lõige 5)

3. *Maksusätted – Õigusaktide ühtlustamine – Käibemaks – Ühine käibemaksusüsteem – Maksukohustuslased*

(Nõukogu direktiiv 77/388, artikli 4 lõige 5)

1. Tasu eest tarnekvootide ülekandmisega seotud tegevus, millega tegelevad piimakvootide müügipunktid, kujutab endast majandustegevust kuuenda direktiivi 77/388 kumuleerivate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta artikli 4 tähenduses, kui see on kestev ja kui seda osutatakse tasu eest, mida saab tehingu tegija. Siseriikliku kohtu kohustus on kontrollida, kas kõnealune tegevus ühendab neid kahte tingimust ning samuti tuvastada, kas piimakvootide müügipunktide eesmärk oli sellise tasu saamine, võttes arvesse asjaolu, et tasu saamine iseenesest ei anna asjaomasele tegevusele majanduslikku sisu.

(vt punktid 18, 20 ja 21)

2. Piimakvootide müügipunkt ei ole põllumajanduse sekkumisamet kuuenda direktiivi 77/388 kumuleerivate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta, mida on muudetud direktiiviga 2001/4, artikli 4 lõike 5 kolmanda lõigu mõttes koostoimes sama direktiivi D lisa punktiga 7 ega oma töötajate kauplus nimetatud artikli 4 lõike 5 kolmanda lõigu mõttes koostoimes sama direktiivi D lisa punktiga 12.

Piimakvootide müügipunkti eesmärk erineb märgatavalt põllumajanduse sekkumisameti eesmärgist, mida iseloomustab põllumajandustoodete endi ostmine ja edasimüümine, nagu seda võiks teha mis tahes ettevõtja, kuna seda võib muu hulgas tõlgendada varude soetamisena, kui tegemist on näiteks teraviljaga. Kuuenda direktiivi D lisaga lahutamatu seotud automaatse

maksukohustuse loogika jätab seega kohaldamisalast välja piimakvootide jagamise tootjate vahel, kuna nende tootjate erinevate pakkumiste kokkukogumise näol ei ole tegemist sellega, et üks ettevõtja omandab ja müüb turul edasi põllumajandustooteid.

Peale selle võimaldab kuuenda direktiivi D lisa punkti 12 saksakeelse, prantsuskeelse, ingliskeelse, hispaaniakeelse ja itaaliakeelse versiooni võrdlus kindlaks teha, et oma töötajate kauplus nimetatud punkti mõttes viitab asutusele, mis tegeleb ettevõtte või asutusega seotud töötajatele mitmesuguste toodete ja kaupade müügiga. Müügipunktil, mis aitab tasakaalustada tarnekvooti nende piiritlemise vaatenurgast kõikide tootjate huvides, ei ole sellist eesmärki.

(vt punktid 26, 31, 33, resolutiivosa punkt 1)

3. Piimakvootide müügipunkti maksukohustuse puudumine seoses tegevuse või tehingutega, mida ta teeb ametivõimuna kuuenda direktiivi 77/388 kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta, mida on muudetud direktiiviga 2001/4, artikli 4 lõike 5 mõttes, ei saa kujutada endast olulist konkurentsi moonutamist, kuna see ei ole vastandatud ettevõtjatega, kes osutaksid avalike teenustega konkureerivaid teenuseid. Kuna selline käsitlus kehtib kõikide piimakvootide müügipunktide puhul, mis tegutsevad asjaomase liikmesriigi määratletud konkreetsetes ülekandmise piirkonnas, tuleb märkida, et nimetatud piirkond kujutab endast olulise konkurentsi moonutamise kindlaksmääramise seisukohast asjaomast geograafilist turgu.

(vt punkt 45, resolutiivosa punkt 2)

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

13. detsember 2007(*)

Kuues käibemaksudirektiiv – Majandustegevus – Maksukohustuslased – Avalik-õiguslikud organisatsioonid – Piimakvootide müügipunkt – Põllumajanduse sekkumisametite ja oma töötajate kaupluste tehingud – Oluline konkurentsi moonutamine – Geograafiline turg

Kohtuasjas C-408/06,

mille esemeks on EÜ artikli 234 alusel Bundesfinanzhof'i (Saksamaa) 13. juuli 2006. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 5. oktoobril 2006, menetluses

Landesanstalt für Landwirtschaft

versus

Franz Götz,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees A. Rosas, kohtunikud U. Lõhmus, J. Klužka, P. Lindh ja A. Arabadjiev (ettekandja),

kohtujurist: M. Poiares Maduro,

kohtusekretär: ametnik B. Fülöp,

arvestades kirjalikus menetluses ja 19. septembri 2007. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- Landesanstalt für Landwirtschaft, esindajad: P. Gorski ja N. Vogl,
- Franz Götz, esindaja: *Steuerberater* H. Zaisch,
- Saksamaa valitsus, esindajad: M. Lumma ja C. Blaschke,
- Ühendkuningriigi valitsus, esindaja: T. Harris, keda abistas *barrister* P. Harris,
- Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: D. Triantafyllou,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab nõukogu 17. mai 1977. aasta kuuenda direktiivi 77/388/EMÜ kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta – ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas (EÜT L 145, lk 1; ELT eriväljaanne 09/01, lk 23), mida on muudetud nõukogu 19. jaanuari 2001. aasta direktiiviga 2001/4/EÜ (EÜT L 22, lk 17; ELT eriväljaanne 13/26, lk 371) (edaspidi „kuues direktiiv”) artikli 4 lõike 5 ning nimetatud direktiivi D lisa punktide 7 ja 12 tõlgendamist.

2 See taotlus esitati Landesanstalt für Landwirtschafti (piirkondlik põllumajandusbüroo; edaspidi „Landesanstalt”) ja F. Götz vahelises kohtuvaidluses, mis puudutab lehmapäima tarnekvoodi (edaspidi „tarnekvoot”) müügiarvet, mille Landesanstalt väljastas, ilma et oleks sellele eraldi märkinud käibemaksu.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigusnormid

3 Kuuenda direktiivi artikkel 4 sätestab:

„1. Maksukohustuslane on iga isik, kes mis tahes paigas teostab iseseisvalt lõikes 2 sätestatud mis tahes majandustegevust, olenemata nimetatud tegevuse eesmärgist või tulemustest.

2. Lõikes 1 nimetatud majandustegevus on tootjate, ettevõtjate ja teenuseid osutavate isikute mis tahes tegevus, sealhulgas kaevandamine ja põllumajandus ning vabakutseline tegevus. Majandustegevuseks loetakse ka materiaalse või immateriaalse vara kasutamine kestva tulu saamise eesmärgil.

[...]

5. Riike, regionaalsete ja kohalike omavalitsuste ametiasutusi ning teisi avalik-õiguslikke organisatsioone ei käsitata maksukohustuslasena tegevuse või tehingutega seoses, mida nad teevad ametivõimudena, isegi kui nad koguvad seoses nimetatud tegevuse või tehingutega makse, lõive, liikmemakse või tasusid.

Kui nad aga sellist tegevust või tehinguid teostavad, käsitatakse neid maksukohustuslasena seoses tegevuse ja tehingutega, mille puhul maksukohustuse kohaldamata jätmine tooks kaasa olulist konkurentsi moonutamist.

Igal juhul käsitatakse nimetatud organeid maksukohustuslasena seoses D lisas loetletud tegevusaladega, välja arvatud juhul, kui tegevuse mahu võib hinnata tühiseks.

Liikmesriigid võivad nende organite tegevuse, mis on artikli 13 või artikli 28 alusel maksust vabastatud, lugeda nende tegevuseks ametivõimudena.”

4 Kuuenda direktiivi D lisa punktides 7 ja 12 loetletud tehingud on vastavalt „põllumajanduse sekkumisametite tehingud põllumajandustoodetega vastavalt nimetatud toodete turu ühist korraldust käsitlevatele määrustele” ja „oma töötajate kaupluste, kooperatiivide, töölissööklate jms asutuste pidamine”.

5 Lõpuks tuleb märkida, et põhikohtuasja vaidlus toimub nõukogu 28. detsembri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 3950/92, millega piima- ja piimatootesektoris kehtestatakse lisamaks (EÜT L 405, lk 1), mida on muudetud nõukogu 11. novembri 2002. aasta määrusega (EÜ) nr 2028/2002 (EÜT L 313, lk 3) (edaspidi „määrus nr 3950/92”) taustal.

Siseriiklikud õigusnormid

Turu ühise korralduse rakendamise seadus

6 Turu ühise korralduse rakendamise seadus (Gesetz zur Durchführung der gemeinsamen Marktorganisationen, *BGBI.* 1995 I, lk 1147) lubab artikli 8 lõikes 1 määrusega defineerida muu hulgas tarnekvootide ülekandmise eeskirjad.

Lisamaksu määrus

7 12. jaanuari 2000. aasta lisamaksu määrus (Zusatzabgabenverordnung, *BGBI.* 2000 I, lk 27; edaspidi „ZAV”) sisaldab põhikohtuasja suhtes kohaldatavas redaktsioonis järgmiseid sätteid:

„§ 7 – Ülekandmise süsteemi reform

1. [...] Vastavalt lõigetele 2 ja 3 ning §-dele 8–11 ei ole tarnekvootide ülekandmine maatükiga seotud [...]

§ 8 – Tasu eest tarnekvootide reguleeritud ülekandmine

1. Tarnekvootide ülekandmist § 7 lõike 1 teise lause kohaselt teostavad müügipunktid vastavalt lõikele 3 ja §-dele 9–11 iga kalendriaasta [...] 1. aprillil, 1. juulil või 30. oktoobril, välja arvatud § 7 lõigetes 2 ja 3 nimetatud juhtudel, pärimise korral § 7 lõike 1 teise lause mõttes ning § 12 lõikes 3 nimetatud juhtudel.

2. Müügipunkte asutavad liidumaad. Igal liidumaal on vähemalt üks pädev müügipunkt; müügipunkti tegevus võib hõlmata mitme liidumaa territooriumi. Eraõiguslikel isikutel võib pärast

nõuetekohast hindamist lubada müügipunkti pidada, kui

1) nad ise või nende organid esindavad põllumajandusega seotud ametiühingute liite või põllumajandusorganisatsioone ning kui

2) nende usaldusväärsus ja sobivus on väljaspool kahtlust.

[...]

3. Tarnekvoote võib üle kanda üksnes lisas [...] määratletud ülekandmise piirkondade siseselt.”

Käibemaksuseadus

8 1999. aasta käibemaksuseadus (Umsatzsteuergesetz 1999, *BGBI.* 1999 I, lk 1270, edaspidi „UStG”) sätestab põhikohtuasjas kohaldatava redaktsiooni § 14 lõikes 1, et kui „ettevõtja teostab maksustatavaid kaubatarneid või osutab teenuseid § 1 lõike 1 punkti 1 kohaselt, võib ta, ning juhul, kui ta teostab neid tehinguid seoses teise ettevõtja majandustegevusega, peab ta viimase nõudmisel väljastama arved, millel on eraldi näidatud maksusumma”. Nimetatud seaduse § 2 lõige 3 jätab avalik-õiguslikele juriidilistele isikutele võimaluse tegeleda majandus- või kutsetegevusega üksnes oma äriettevõtete ja põllumajandus- või metsandusettevõtete kaudu.

Landesanstalt'i õiguslik staatus

9 Landesanstalt, mis on Landesanstalt für Ernährung'i (piirkondlik toidukaupade büroo) õigusjärglane, asutati vastavalt ZAV-i § 8 lõikele 2. Ta haldas Baieri liidumaal ainsat piimakvootide müügipunkti selle liidumaaga seotud avalik-õigusliku organisatsioonina.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

10 Põhikohtuasjas toimub vaidlus Baieri põllumajandusettevõtja F. Götz'i ja Landesanstalt'i vahel. Eesmärgiga vähendada lehmapiima ülejääki kogus Landesanstalt kokku erinevate tootjate taotlused, et välja selgitada isikud, kes soovisid tarnekvoote müüa, ja isikud, kes soovisid neid osta. See menetlus põhines määrusel nr 3950/92, millega kehtestati lisamaks neile tootjatele, kelle tarnitud piimakogused ületasid teatud künnise.

11 Landesanstalt'i poolt 2001. aastaks käivitatud süsteem oli järgmine: nimelt „pakkuvad” tootjad esitasid piimakvootide müügipunktis teatud kuupäevadel kirjaliku pakkumise teatud tarnekvoodi ülekandmiseks, täpsustades pakkumises hinna. Samadel kuupäevadel läbisid „ostvad” tootjad samasuguse protsessi, esitades kirjaliku pakkumise konkreetse tarnekvoodi ostmiseks enda soovitud hinna eest. Piimakvootide müügipunkt vastutas esiteks müügi- ja ostupakkumiste võrdlemise eest ja sellise tasakaalustatud hinna kindlaksmääramise eest, mis mõlema poole hinnaga enam-vähem kattus. Vajadusel vähendati kõiki summasid. Teiseks määras piimakvootide müügipunkt 5% pakutud tarnekvootidest riigireservi ning seejärel, vastavalt eelotsusetaotluse esitanud kohtu poolt üksikasjalikult täpsustatud eeskirjadele, millest nähtub eelkõige, et rahaülekanded tehti piimakvootide müügipunktile endale, jaotas järele jäänud tarnekvoodid ümber ja kandis müügihinna üle.

12 F. Götz, kes on Baieris elav piimatootja ja põllumajandusettevõtte omanik, soovis 2001. aastaks osta tarnekvooti 16 500 kg, hinnaga kuni 2 Saksa marka kilo. Landesanstalt teatas talle 3. aprillil 2001, et tema ostupakkumine on heaks kiidetud ja hakkab kehtima alates 1. aprillist 2001 tasakaalustatud hinnaga 1,58 Saksa marka kilo eest. Ta väljastas F. Götz'i nimele arve, ilma et arvel oleks eraldi märgitud käibemaks. F. Götz, kelle tehingud olid maksustatavad UStG alusel, esitas Landesanstaltile vaide, milles taotles sellise arve väljastamist, millel oleks käibemaks eraldi näidatud. Landesanstalt jättis vaide 29. augusti 2001. aasta otsusega rahuldamata põhjusel, et ta

tegutseb ametivõimuna ja tema roll on olla üksnes vahendaja.

13 F. Götz pöördus Finanzgericht Müncheni poole, kes rahuldab tema kaebuse ja leidis UStG põhjal, et Landesanstalt tegutses ettevõtjana ja enda nimel. Landesanstalt esitas selle peale kassatsioonkaebuse Bundesfinanzhof'ile, kes otsustas menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas liidumaa asutatud piimakvootide müügipunkt (*Milchquoten-Verkaufsstelle*), kes tasu eest kannab piimatootjatele üle tarnekvoote, on

a) põllumajanduse sekkumisamet [kuuenda direktiivi] artikli 4 lõike 5 kolmanda lõigu mõttes koostoimes [selle direktiivi] D lisa punktiga 7, kes teeb tehinguid põllumajandustoodetega vastavalt nimetatud toodete turu ühist korraldust käsitlevatele määrustele, või

b) oma töötajate kauplus (*Verkaufsstelle*) [kuuenda direktiivi] [artikli 4 lõike 5 kolmanda lõigu mõttes koostoimes [selle direktiivi] D lisa [punktiga 12]?

2. Juhul kui vastus esimesele küsimusele on eitav:

a) Kas sellistel asjaoludel nagu põhikohtuasjas, kus ühes liikmesriigis kannavad nii riiklikud kui ka eraõiguslikud „piimakvootide müügipunktid” tasu eest üle tarnekvoote, kujutab liikmesriigi määratletud ülekandmise piirkond endast asjaomast geograafilist turgu seoses küsimusega, kas avalik-õigusliku organisatsiooni „piimakvootide müügipunkti” suhtes maksukohustuse kohaldamata jätmine võiks kaasa tuua „olulist konkurentsi moonutamist” kuuenda direktiivi artikli 4 lõike 5 teise lõigu mõttes?

b) Sellise küsimuse uurimisel, kas riikliku „piimakvootide müügipunkti” suhtes maksukohustuse kohaldamata jätmine võiks kaasa tuua „olulist konkurentsi moonutamist”, tuleb aluseks võtta üksnes üldine ülekandmise juhtum, mis ei ole seotud maatükiga, (müügipunkti kaudu) või tuleb arvestada ka teisi ülekandmise viise, mis ei ole seotud maatükiga, (põllumajandusettevõtjate kui maksukohustuslaste kaudu), kuigi viimased on üksnes erandjuhud?”

Eelotsuse küsimused

Esialgsed märkused

14 Kõigepealt tuleb märkida, et mõlemad Bundesfinanzhofi esitatud küsimused põhinevad eeldusel, mille kohaselt tasu eest tarnekvootide ülekandmisega seotud tegevus kuulub kuuenda direktiivi kohaldamisalasse. Nii esimene küsimus, mis puudutab põhikohtuasja kassaatori automaatset maksukohustust kuuenda direktiivi D lisa mõttes, kui ka teise küsimuse kaks osa, mis puudutavad „olulise konkurentsi moonutamise” kindlaksmääramist, mis võib kaasneda, kui käsitleda Landesanstalt'i direktiivi artikli 4 lõike 5 mõttes avalik-õigusliku organisatsioonina, kellel puudub maksukohustus, eeldavad, et piimakvootide müügipunktide tegevus, olgu nende puhul tegemist avalik-õigusliku organisatsiooni või eraõigusliku ettevõtjaga, kuulub kuuenda direktiivi kohaldamisalasse.

15 Niisiis, kuigi kuuenda direktiivi artikkel 4 määratleb käibemaksu väga laia kohaldamisala, on selles sättes mõeldud üksnes majandusliku iseloomuga tegevust (vt selle kohta 11. juuli 1996. aasta otsus kohtuasjas C-306/94: Régie dauphinoise, EKL 1996, lk I-3695, punkti 15, ja 26. mai 2005. aasta otsus kohtuasjas C-465/03: Kretztechnik, EKL 2005, lk I-4357, punkt 18). Iseäranis tähendab kuuenda direktiivi artikli 4 lõike 5 kohaldamine antud asjas kõnealuse tegevuse majandusliku sisu eelnevat tuvastamist (26. juuni 2007. aasta otsus kohtuasjas C-284/04: T-Mobile Austria jt, EKL 2007, lk I-5189, punkt 48).

16 Järelikult tuleb enne küsimustele vastamist kindlaks teha, kas tasu eest tarnekvootide ülekandmisega seotud tegevus on tegelikult majandustegevus.

17 Tuleb meenutada, et selle kohta tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et majandustegevuse mõistel on objektiivne olemus selles mõttes, et tegevust käsitletakse sellisena sõltumata tema eesmärkidest või tulemitest (26. märtsi 1987. aasta otsus kohtuasjas 235/85: komisjon vs. Madalmaad, EKL 1987, lk 1471, punkt 8, ja 21. veebruari 2006. aasta otsus kohtuasjas C-223/03: University of Huddersfield, EKL 2006, lk I-1751, punkt 47).

18 Majandustegevus on määratletud kuuenda direktiivi artikli 4 lõikes 2 tegevusena, mis hõlmab tootjate, ettevõtjate ja teenuseid osutavate isikute mis tahes tegevust, muu hulgas ka materiaalse või immateriaalse vara kasutamist kestva tulu saamise eesmärgil (eespool viidatud kohtuotsused Régie dauphinoise, punkt 15, ja T-Mobile Austria jt, punkt 33). Viimati nimetatud kriteeriume tegevuse kestuse ja sellest saadava tulu osas on kohtupraktikas vaadeldud sellistena, mis kehtivad mitte üksnes vara kasutamisele, vaid ka kõikidele kuuenda direktiivi artikli 4 lõikes 2 osundatud tehingutele. Niisiis käsitletakse tegevust üldjuhul majandustegevusena, kui see on kestev ja kui seda osutatakse tasu eest, mida saab tehingu tegija (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus komisjon vs. Madalmaad, punktid 9 ja 15).

19 Siinkohal tuleb märkida, et põhikohtuasjas kõnesolev tegevus seisneb piimandusaastal piimatootjate soovide kokkukogumises selleks, et võimaldada neil, kes kavatsevad toota allapoole neile kehtestatud künnist, müüa neid tarnekvoote, mida nad ei kavatse kasutada, ja vastupidi neil, kes soovivad seda künnist ületada, osta vastavaid tarnekvoote ilma, et nad oleksid kohustatud tasuma määrusega 3950/92 ette nähtud lisamaksu. See tegevus hõlmab ka pakkumise ja nõudluse ühtesobitamist tasakaalustatud hinna määramise teel, müüdud tarnekvootide vastuvõtmist ja nende määramist ostjatele, samuti nimetatud kvootide ülekandmise eest kokkulepitud summa vastuvõtmist ja seejärel tasumist. Sellest järeldub, et antud juhul tuleb seda tegevust käsitleda teenuste osutamisenä kuuenda direktiivi mõttes, tänu millele piimatootjate müügi- ja ostupakkumisi võrreldakse, mis võimaldab leida tasakaalustatud hinna. Järelikult, erinevalt eespool viidatud kohtuotsuse T-Mobile Austria jt aluseks olnud kohtuasjas (punkt 43) kõne all olnud tegevusest ei paista põhikohtuasja esemeks olev tegevus selline, mida ettevõtjad põhimõtteliselt teostada ei võiks.

20 Neil asjaoludel on eelotsusetaotluse esitanud kohtu kohustus kontrollida, kas selline tegevus, nagu on kõne all põhikohtuasjas, arvestades üksikasjalikke eeskirju, mille järgi seda tegevust korraldati, on kestev ja kas seda tehakse tasu eest, nagu meenutati käesoleva kohtuotsuse punktis 18.

21 Samuti jääb selle kohtu ülesandeks vajadusel tuvastada, kas piimakvootide müügipunktide eesmärk oli sellise tasu saamine (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Régie dauphinoise, punkt 15), võttes arvesse asjaolu, et tasu saamine iseenesest ei anna asjaomasele tegevusele majanduslikku sisu (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus T-Mobile Austria jt, punkt 45 ja viidatud kohtupraktika).

22 Juhul kui eelotsusetaotluse esitanud kohus peaks leidma, et kaks majandustegevuse kriteeriumi, nimelt kestus ja tegevuse eest tasu saamine, ei ole täidetud, ei saa põhikohtuasjas kõnealust tegevust neil asjaoludel, nagu see toimus 2001. aastal Saksamaal, käsitleda majandustegevusena ja järelikult ei kuulu see kuuenda direktiivi kohaldamisalasse.

23 Siiski tuleb juhuks, kui eelotsusetaotluse esitanud kohus peaks leidma, et eelmises punktis nimetatud kriteeriumid on täidetud, küsimustele vastata järgmiselt.

Esimene küsimus

24 Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib esimese küsimusega, kas piimakvootide müügipunkt on põllumajanduse sekkumisamet kuuenda direktiivi artikli 4 lõike 5 kolmanda lõigu mõttes koostoimes D lisa punktiga 7 või oma töötajate kauplus kuuenda direktiivi artikli 4 lõike 5 kolmanda lõigu mõttes koostoimes D lisa punktiga 12.

Põllumajanduse sekkumisameti staatus

25 Mis puudutab küsimust, kas piimakvootide müügipunkt on põllumajanduse sekkumisamet, mis teostab maksustatavaid tehinguid kuuenda direktiivi D lisa punkti 7 alusel, või mitte, siis tuleb meenutada, et viimati nimetatud tehingud on põllumajandustoodetega seotud põllumajanduse sekkumisametite tehingud, mida teostatakse vastavalt turu ühist korraldust käsitlevatele määrustele, ning need kolm kriteeriumi on kumulatiivsed.

26 Kuigi antud juhul pole kahtlust, et Landesanstalt loodud piimakvootide müügipunkt sekkub piimanduse valdkonnas vastavalt turu ühist korraldust käsitlevatele määrustele, tuleb sedastada, et tema tegevus ei ole seotud mitte piimaga vaid tarnekvootidega. Seega ei puuduta see põllumajandustooteid kuuenda direktiivi D lisa punkti 7 mõttes. Lisaks erineb piimakvootide müügipunkti eesmärk märgatavalt põllumajanduse sekkumisameti eesmärgist, mida iseloomustab põllumajandustoodete endi ostmine ja edasimüümine, nagu seda võiks teha mis tahes ettevõtja, kuna seda võib muu hulgas tõlgendada varude soetamisena, kui tegemist on nt teraviljaga (vt 26. juuni 2003. aasta otsus kohtuasjas C-334/01: Glencore Grain Rotterdam, EKL 2003, lk I-6769). Kuuenda direktiivi D lisaga lahutamatu seotud automaatse maksukohustuse loogika jätab seega kohaldamisalast välja piimakvootide jagamise tootjate vahel, kuna nende tootjate erinevate pakkumiste kokkukogumise näol ei ole tegemist sellega, et üks ettevõtja omandab ja müüb turul edasi põllumajandustooteid.

27 Landesanstalt hallatav müügipunkt ei ole seega põllumajanduse sekkumisamet.

Oma töötajate kaupluse staatus

28 Põhikohtuasjas kõnealuse müügipunkti nimetuses esineva mõiste *Verkaufsstelle* tõttu tõusetub küsimus, ega müügipunkt ei ole oma töötajate kauplus (*Verkaufsstelle*) kuuenda direktiivi D lisa punkti 12 mõttes.

29 Sellega seoses peab meenutama, et ühenduse õigusnorme tuleb tõlgendada ja kohaldada ühetaoliselt, pidades silmas Euroopa ühenduse kõigis keeltes kehtivaid versioone (vt 7. detsembri 1995. aasta otsus kohtuasjas C-449/93: Rockfon, EKL 1995, lk I-4291, punkt 28; 2. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-296/95: EMU Tabac jt, EKL 1998, lk I-1605, punkt 36, ja 8. detsembri 2005. aasta otsus kohtuasjas C-280/04: Jyske Finans, EKL 2005, lk I-10683, punkt 31).

30 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei saa ühes keeleversioonis kasutatud sõnastus olla selle sätte tõlgendamise ainuke alus ja sellele keeleversioonile ei saa tõlgendamisel anda eelist muude keeleversioonide ees. Niisugune lähenemine oleks vastuolus ühenduse õiguse ühetaolise

kohaldamise nõudega (vt 12. novembri 1998. aasta otsus kohtuasjas C-149/97: Institute of the Motor Industry, EKL 1998, lk I-7053, punkt 16).

31 Kui ühenduse sätte keeleversioonides on erinevusi, tuleb sätet tõlgendada, lähtudes selle õigusakti üldisest ülesehitusest ja eesmärkidest, mille osa see sätte moodustab (9. märtsi 2000. aasta otsus kohtuasjas C-437/97: EKW ja Wein & Co, EKL 2000, lk I-1157, punkt 42, ning 1. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-1/02: Borgmann, EKL 2004, lk I-3219, punkt 25).

32 Saksakeelse sõna *Verkaufsstelle* (müügipunkt) üldsõnalisus puudub näiteks kuuenda direktiivi D lisa punkti 12 prantsuskeelses versioonis, mis kasutab sõna *économat*, ning selle punkti ingliskeelses (*staff shops*), hispaaniakeelses (*economatos*) või itaaliakeelses (*spacci*) versioonis. Selline abistav võrdlus võimaldab kindlaks teha, et oma töötajate kauplus D lisa punkti 12 mõttes viitab asutusele, mis tegeleb ettevõtte või asutusega seotud töötajatele mitmesuguste toodete ja kaupade müügiga. Põhikohtuasjas ei ole kõnesoleval müügipunktil sellist eesmärki, kuna nimetatud müügipunkt aitab tasakaalustada tarnekvote nende piiritlemise vaatenurgast kõikide tootjate huvides.

33 Seega nähtub kuuenda direktiivi kontekstist, eesmärkidest ja ülesehitusest, et Landesanstalt hallatav piimakvootide müügipunkt ei ole samastatav oma töötajate kauplusega kuuenda direktiivi D lisa punkti 12 mõttes.

34 Järelikult tuleb esimesele küsimusele vastata, et piimakvootide müügipunkt ei ole põllumajanduse sekkumisamet kuuenda direktiivi artikli 4 lõike 5 kolmanda lõigu mõttes koostoimes selle direktiivi D lisa punktiga 7 ega oma töötajate kauplus nimetatud direktiivi artikli 4 lõike 5 kolmanda lõigu mõttes koostoimes D lisa punktiga 12.

Teine küsimus

35 Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib teise küsimusega Euroopa Kohtult, kas liikmesriigi määratletud ülekandmise piirkond (edaspidi „ülekandmise piirkond”) kujutab endast asjaomast geograafilist turgu seoses küsimusega, kas avalik-õigusliku organisatsiooni juurde kuuluva piimakvootide müügipunkti suhtes maksukohustuse kohaldamata jätmine võiks kaasa tuua „olulist konkurentsi moonutamist” kuuenda direktiivi artikli 4 lõike 5 teise lõigu mõttes, ja kas selle küsimuse uurimisel tuleks arvestada üksnes üldist tarnekvootide ülekandmise juhtu või tuleb arvesse võtta kõiki muid ülekandmise juhtusid, mis ei ole seotud maatükiga.

Euroopa Kohtule esitatud märkused

36 Landesanstalt leiab, et asjaomane geograafiline piirkond kuuenda direktiivi artikli 4 lõike 5 teise lõigu mõttes koosneb liikmesriigi määratletud ülekandmise piirkonnast. Ta leiab, et arvesse tuleb võtta üksnes üldist tarnekvootide ülekandmise juhtu, mis ei ole seotud maatükiga.

37 F. Götz arvates ei ole asjaomane geograafiline piirkond mitte põhikohtuasjas kõnesolevale avalik-õiguslikule organisatsioonile kuuluv ülekandmise piirkond, vaid kõik liikmesriigi määratletud ülekandmise piirkonnad. Muu hulgas tuleb arvesse võtta mitte ainult üldist tarnekvootide ülekandmise juhtu, vaid ka teisi ülekandmise juhtusid, mis ei ole seotud maatükiga.

38 Saksamaa valitsus väidab esiteks, et riiklikud piimakvootide müügipunktid ei ole käibemaksuga maksustatavad, teiseks, et asjaomane geograafiline piirkond on liikmesriigi määratletud ülekandmise piirkond, ja kolmandaks, et puudub võimalik konkurents erinevate piimakvootide müügipunktide vahel. Nimetatud valitsus väljendab eelotsuse küsimuse teise osa kohta samasugust seisukohta nagu Landesanstalt.

39 Ühendkuningriigi valitsus väidab, et sellistel asjaoludel nagu põhikohtuasjas ei saa olla mingit nõudlust ega pakkumist, mis ületaks antud ülekandmise piirkonna geograafilist kohaldamisala ja avaldaks selle piirkonna siseselt mõju. Niisiis on iga ülekandmise piirkond eraldi geograafiline turg. Ühendkuningriigi valitsus ei esita märkusi teise küsimuse teise osa kohta.

40 Lõpetuseks leiab komisjon, et asjaomane geograafiline turg vastab liikmesriigi määratletud ülekandmise piirkonnale. Ta leiab, et arvesse tuleks võtta mitte üksnes piimakvootide müügipunkti poolt tarnekvootide ülekandmise juhtu, mis ei ole seotud maatükiga, vaid ka kõiki ülekandmise juhtusid seoses konkureerivate teenuste ostjate võimalusega maha arvata sisendkäibemaksu.

Euroopa Kohtu vastus

41 Tuleb kohe alguses märkida, et kuuenda direktiivi artikli 4 lõige 5 näeb ette maksuvabastuse avalik-õiguslikele organisatsioonidele, kes tegutsevad ametivõimudena, ning et need mõlemad tingimused peavad olema täidetud (vt selle kohta 11. juuli 1985. aasta otsus kohtuasjas 107/84: komisjon vs. Saksamaa, EKL 1985, lk 2655, ja eespool viidatud kohtuotsus komisjon vs. Madalmaad, punktid 20 ja 21).

42 Sellest tuleneb, et üksnes siis, kui avalik-õiguslik isik sekkub avaliku võimu teostamisega seotud õiguste ja volituste kontekstis, tuleb käibemaksu neutraalsuse säilitamiseks kindlaks määrata, kas maksukohustuse kohaldamata jätmine võib kaasa tuua „olulist konkurentsi moonutamist”.

43 Eeldusel, et Landesanstalt tegutseb avaliku teostamisega seotud õiguste ja volituste kontekstis, tuleb märkida, et Euroopa Kohtule esitatud dokumentidest ning kohtuistungil esitatud märkustest nähtub, et tarnekvootide ülekandeid võivad teostada üksnes müügipunktid.

44 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu esitatud teabest tuleneb, et kui ülekandmise näol on tegemist reguleeritud ülekandmisega tasu eest ZAV-i artikli 8 mõttes, võib seda teostada üksnes kas avalik-õiguslik või eraõiguslik piimakvootide müügipunkt. Kuigi ZAV-i § 8 lõige 2 näeb ette, et piimakvootide müügipunkt võib hõlmata mitme liidumaa territooriumi ja vastupidi, ühel liidumaal võib olla mitu piimakvootide müügipunkti, on see mõeldud üksnes liidumaadevaheliste erinevuste arvessevõtmiseks, mis puudutab nii nende pindala kui ka nende piimatootjate arvu, kes vastaval territooriumil tegutsevad. Tarnekvootide ülekandmist ei või sellegipoolest antud ülekandmise piirkonnas teostada käibemaksukohustuslastest eraettevõtjad. Lisaks tuleneb ZAV-i § 8 lõikest 3, et tarnekvoote võib üle kanda üksnes ülekandmise piirkondade siseselt. Seega puudub antud ülekandmise piirkonnas konkurents kuuenda direktiivi artikli 4 lõike 5 mõttes ja järelikult kujutab see ülekandmise piirkond endast olulise konkurentsi moonutamise kindlaksmääramise seisukohast asjaomast geograafilist turgu.

45 Muude ülekandmistele korral, mis on loetletud ZAV-i § 8 lõikes 1 ja mis toimuvad piimakvootide müügipunktide abita, tuleb märkida, nagu meenutati ka kohtuistungil, et need toimuvad erilistel asjaoludel. Näiteks on need seotud pärimisjuhtumitega, abiellumisega või ettevõtte võõrandamisega, mis ei vasta kaubanduslikele olukordadele, vaid tulenevad õiguslikust asjaolust, mis toob kaasa tarnekvootide ülekandmise üksnes kõrvaltagajärjena. Seega ei ole konkurents kuuenda direktiivi artikli 4 lõike 5 mõttes võimalik müügipunktide ja tootjate vahel, kes teevad tarnekvootide ülekandmist juhtudel, mis on sätestatud ZAV-i §-s 8, kuna need on niivõrd erilised, et tundub ebatõenäoline, et piimatootja otsustaks täita sellised ülekandmise tingimused – näiteks ostes ettevõtte – üksnes selleks, et omandada tarnekvoote teisiti kui piimakvootide müügipunktide kaudu.

46 Seega tuleb teisele küsimusele vastata, et piimakvootide müügipunkti maksukohustuse

puudumine seoses tegevuse või tehingutega, mida ta teeb ametivõimuna kuuenda direktiivi artikli 4 lõike 5 mõttes, ei saa kujutada endast olulist konkurentsi moonutamist, kuna sellises olukorras nagu põhikohtuasjas ei ole ettevõtjaid, kes osutaksid müügipunkti pakutavate avalike teenustega konkureerivaid teenuseid. Kuna selline käsitus kehtib kõikide piimakvootide müügipunktide puhul, mis tegutsevad asjaomase liikmesriigi määratletud konkreetsetes ülekandmise piirkonnas, tuleb märkida, et nimetatud piirkond kujutab endast olulise konkurentsi moonutamise kindlaksmääramise seisukohast asjaomast geograafilist turgu.

Kohtukulud

47 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

1. Piimakvootide müügipunkt ei ole põllumajanduse sekkumisamet nõukogu 17. mai 1977. aasta kuuenda direktiivi 77/388/EMÜ kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta – ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas, mida on muudetud nõukogu 19. jaanuari 2001. aasta direktiiviga 2001/4/EÜ, artikli 4 lõike 5 kolmanda lõigu mõttes koostoimes selle direktiivi D lisa punktiga 7 ega oma töötajate kauplus selle direktiivi artikli 4 lõike 5 kolmanda lõigu mõttes koostoimes D lisa punktiga 12.

2. Piimakvootide müügipunkti maksukohustuse puudumine seoses tegevuse või tehingutega, mida ta teeb ametivõimuna kuuenda direktiivi 77/388, mida on muudetud direktiiviga 2001/4, artikli 4 lõike 5 mõttes, ei saa kujutada endast olulist konkurentsi moonutamist, kuna sellises olukorras nagu põhikohtuasjas ei ole ettevõtjaid, kes osutaksid müügipunkti pakutavate avalike teenustega konkureerivaid teenuseid. Kuna selline käsitus kehtib kõikide piimakvootide müügipunktide puhul, mis tegutsevad asjaomase liikmesriigi määratletud konkreetsetes ülekandmise piirkonnas, tuleb märkida, et nimetatud piirkond kujutab endast olulise konkurentsi moonutamise kindlaksmääramise seisukohast asjaomast geograafilist turgu.

Allkirjad

* Kohtumenetluse keel: saksa.